

Pravilnik o kvalitetu i drugim zahtevima za pomoćna sredstva u proizvodnji prehrambenih proizvoda

(“Sl. list SRJ”, br. 62/2002 i “Sl. list SCG”, br. 56/2003 – dr. pravilnik i 4/2004 – dr. pravilnik)

SADRŽAJ

Član	1
Ovim pravilnikom propisuju se kvalitet i drugi zahtevi koji za pomoćna sredstva u proizvodnji prehrambenih proizvoda moraju biti ispunjeni u proizvodnji i prometu.	
Član	2
Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeća značenja:	
1) pomoćno sredstvo u proizvodnji je svaka supstanca koja, kao takva, ne predstavlja sastojak prehrambenog proizvoda, a koja se namerno dodaje pri preradi sirovih materijala, namirnica ili njihovih sastojaka da bi se obezbedili određeni tehnološki zahtevi za vreme tretiranja ili prerade što može da rezultira nenamernim, ali tehnološki neizbežnim prisustvom rezidua supstance ili njenih derivata u prehrambenom proizvodu, pod uslovom da te rezidue ne predstavljaju zdravstveni rizik i da nemaju tehnološki efekat u finalnom proizvodu;	
2) rastvarač je svaka supstanca za rastvaranje namirnica ili njenih sastojaka uključujući i kontaminante prisutne u supstanci ili na njoj;	
3) rastvarač za ekstrakciju je rastvarač koji se koristi u procesu ekstrahovanja sirovih materijala, namirnica ili njihovih sastojaka i koji se zatim uklanja, ali čija upotreba može da rezultira nenamernim, ali tehnološki neizbežnim prisustvom rezidua ili njegovih derivata u namirnici ili njenom sastojku.	
Član	3
Pomoćna sredstva u proizvodnji razvrstavaju se prema funkcionalnom efektu u sledeće kategorije:	
1) rastvarači za ekstrakciju;	
2) katalizatori;	
3) sredstva za bistrenje, filtraciju i adsorpciju;	
4) sredstva za kontaktno smrzavanje i hlađenje;	
5) deterđenti (sredstva za kvašenje);	
6) sredstva za imobilizaciju enzima i nosači;	
7) sredstva za taloženje;	
8) jonoizmenjivačke smole, membrane i molekulska sita;	
9) sredstva protiv slepljivanja;	
10) hraniva za kvasce;	
11) modifikatori kristalizacije masti;	
12) sredstva za pranje i ljuštenje;	
13) sredstva za desikaciju;	
14) sredstva za regulisanje broja mikroorganizama;	
15) pomoćna sredstva u proizvodnji protiv stvaranja pene – antipenušavci;	

16) ostala pomoćna sredstva u proizvodnji.
Član 4

Pomoćna sredstva u proizvodnji sa Pozitivne liste pomoćnih sredstava u proizvodnji (u daljem tekstu: Pozitivna lista) iz Priloga br. 1 koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo moraju da budu pod stalnim nadzorom Savezne komisije za aditive sa obavezom njihovog ponovnog vrednovanja pri proširivanju njihove primene u skladu sa novim naučnim saznanjima.

Član 5

Ukoliko nije drukčije navedeno u Posebnim uslovima kvaliteta pomoćnih sredstava u proizvodnji (u daljem tekstu: Posebni uslovi kvaliteta) iz Priloga br. 2 koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo, rastvarači za ekstrakciju mogu da sadrže najviše 1 mg/kg arsena i 1 mg/kg olova.

Član 6

Zabranjena je upotreba heksana i etilmetilketona u kombinaciji.
Član 7

Pomoćna sredstva u proizvodnji mogu da se koriste pod sledećim uslovima:

- 1) da su uključena u Pozitivnu listu iz Priloga br. 1. ovog pravilnika;
- 2) da njihov kvalitet odgovara zahtevima kvaliteta iz člana 5 i Posebnim uslovima kvaliteta iz Priloga br. 2. ovog pravilnika, odnosno za aditive koji su dozvoljeni za korišćenje kao pomoćna sredstva u proizvodnji, da kvalitet odgovara zahtevima Pravilnika o kvalitetu i drugim zahtevima za aditive i njihove mešavine za prehrambene proizvode, odnosno za namirnice koje su dozvoljene za korišćenje kao pomoćna sredstva u proizvodnji, da kvalitet odgovara zahtevima posebnih pravilnika o kvalitetu namirnica, odnosno za vitamine koji se koriste kao pomoćna sredstva u proizvodnji (hraniva za kvasce), i da kvalitet odgovara zahtevima Jugoslovenske farmakopeje 2000;
- 3) da uslovi njihove upotrebe odgovaraju uslovima iz Pozitivne liste iz Priloga br. 1 ovog pravilnika;
- 4) da količina njihovih rezidua u prehrambenom proizvodu ne prelazi maksimalno dozvoljenu količinu propisanu u Pozitivnoj listi iz Priloga br. 1 ovog pravilnika.

Član 8

Pomoćna sredstva u proizvodnji mogu da se stavljaju u promet samo ako na omotu ili kontejneru imaju čitko, jasne i neizbrisivo navedene sledeće podatke:

- 1) naziv prema Pozitivnoj listi iz Priloga br. 1 ovog pravilnika;
- 2) oznaku "za korišćenje u hrani", ili "zabranjeno za korišćenje u hrani", ili specifičnije obaveštenje o nameni;
- 3) oznaku partije;
- 4) naziv i sedište proizvođača ili firme koja je proizvod upakovala (ako proizvod ne pakuje proizvođač) ili uvoznika i distributera, kao i zemlju porekla ako je aditiv uvezen;
- 5) neto količinu (masu ili zapreminu) proizvoda;
- 6) ako je potrebno, specijalne uslove čuvanja i upotrebe;
- 7) druge podatke od interesa za korisnika.

Član 9

U određenim slučajevima podaci iz tač. 3, 4, 5 i 6 člana 8 ovog pravilnika mogu da budu dati samo u dokumentaciji koja se dostavlja uz isporuku, ili pre isporuke pomoćnog sredstva u proizvodnji.

Član 10

Odredbe čl. 8 i 9 ovog pravilnika ne utiču na primenu detaljnijih i širih propisa i standarda koji se odnose

na označavanje, merenje i granice odstupanja od deklarisanе količine, označavanje genetski modifikovanih organizama, kao i propise kojima se reguliše klasifikacija, pakovanje, označavanje i transport opasnih supstanci ako se odnose na pomoćna sredstva u proizvodnji.

Član 11

Aditiv koji je dozvoljen za korišćenje kao pomoćno sredstvo u proizvodnji označava se u deklaraciji prehrambenog proizvoda kao aditiv (Pravilnik o kvalitetu i drugim zahtevima za aditive i njihove mešavine za prehrambene proizvode) ako je korišćen u proizvodu kao pomoćno sredstvo u proizvodnji i kao aditiv. Aditiv koji je dozvoljen za korišćenje kao pomoćno sredstvo u proizvodnji, ako je korišćen samo kao pomoćno sredstvo u proizvodnji, ne označava se u deklaraciji prehrambenog proizvoda.

Član 12

Pomoćno sredstvo u proizvodnji koje nije navedeno u Pozitivnoj listi ovog pravilnika, može se pustiti u promet samo na osnovu mišljenja Savezne komisije za aditive.

Član 13

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe člana 29 i člana 34 tačka 13 Pravilnika o kvalitetu aditiva za prehrambene proizvode ("Službeni list SFRJ", br. 9/89).

Član 14

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".